

PBO 40/2011
Dob 13/2011

KÖZBESZERZÉSEK TANÁCSA
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1024 Budapest, Margit krt. 85.
1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/336-7776, fax: 06-1/336-7778

E-mail: dontobizottsag@kozbeszerzesek-tanacs.hu

Észak-magyarországi Környezetvédelmi
és Vízügyi Igazgatóság
Miskolc, Vörösmarty u. 77.
Iktatási egység: Közp. Ikt. Iroda
2011 JAN 17
00133/11
Iktatószám: 0159-134/2011
Tárgyszó: Melléklet:

Ikt. sz.: D.921/1 /2010.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzések Tanácsa nevében meghozta az alábbi

HATÁROZAT -ot.

A Döntőbizottság a *Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság Elnöke* (1024 Budapest, Margit krt. 85., továbbiakban: a Döntőbizottság Elnöke) által az *Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság* (3530 Miskolc, Vörösmarty u. 77., továbbiakban: ajánlatkérő) „*Védképesség helyreállítása a Vadász és a Bán-patakok medrének és depóniáinak helyreállításával*” tárgyú közbeszerzési eljárása ellen hivatalból kezdeményezett jogorvoslati eljárásban megállapítja, hogy ajánlatkérő *megsértette* a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 252. § (1) bekezdés c) pontját, valamint a Kbt. 251. § (5) bekezdésére tekintettel a Kbt. 53. § (1) bekezdését.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak helye nincs. A határozat felülvizsgálatát, annak kézbesítésétől számított 15 napon belül keresettel a Fővárosi Bíróságtól lehet kérni. A keresetlevelet a Fővárosi Bírósághoz címezve, de a Döntőbizottsághoz kell benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A Döntőbizottság a közbeszerzési eljárásban, illetve a jogorvoslati eljárás során keletkezett iratok, valamint ajánlatkérő írásbeli és szóbeli nyilatkozatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

Ajánlatkérő 2010. november 16. napján tájékoztatta a Döntőbizottságot arról, hogy a fenti tárgyban hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást indított a Kbt. 252. § (1) bekezdés c) pontjának megjelölésével.

Ajánlatkérő az eljárásfajta választásának indokaként egyebek mellett előadta, hogy a működési területén a Sajó-Bódva-Hernád völgyében és a dombvidéki kisvízfolyásokon az elmúlt időszakban levonult rendkívüli árvizek a vízkár-elhárítási létesítményekben jelentős károkat okoztak (árvízvédelmi töltésekben, víztartó depóniákban, vízfolyások medrében és műtárnyaiban, valamint a vízrajzi mérőállomásokban).

A kizárólagos állami tulajdonú, ajánlatkérő kezelésében lévő kisvízfolyások medrében, depóniáiban és a műtárnyaiban a védképességet veszélyeztető károk keletkeztek. A depóniák több helyen a meghágás, vagy az irányított vízkivezetés miatt megsérültek. A medrekben levonult árhullámok olyan partszakadásokat okoztak, melyek közvetlenül épületet, utat és közművet veszélyeztetnek, valamint jelentős hordalék torlaszok keletkeztek, melyek a medrek vízemésztő képességét jelentősen csökkentik. A műtárnyak esetében elsősorban a mederburkolatok alámosása, beszakadása vezetett a burkolatok részleges, vagy teljes tönkremeneteléhez.

A belterületen kialakult mederállapotokkal kapcsolatban számtalan lakossági és önkormányzati megkeresést kapott ajánlatkérő, melyben az érintettek a májusi, júniusi vízkárok megismétlődésétől való félelmüknek adnak hangot és egyre türelmetlenebbül sürgetik a helyreállítást. A lakossági és önkormányzati beadványok megalapozottak, ugyanis a károsodott vízfolyás-szakaszok a településekre közvetlen vízkárveszélyt jelentenek, ezért a medrek azonnali helyreállítása elengedhetetlen.

A Magyar Közlöny 2010. évi 154. számában megjelent a 2010. május-június hónapokban kihirdetett veszélyhelyzetekhez kapcsolódó 1148/2010. (VII. 8.) Korm. határozat végrehajtásáról és a keletkezett károk forrásigényéről, valamint a katasztrófavédelmi kérdésekhez kapcsolódó 111/2010. (V. 6.) Korm. határozat módosításáról szóló 1201/2010. (X. 5.) Korm. határozat (továbbiakban: Korm. határozat) 3. pontja értelmében a Kormány az ország biztonságpolitikájának részét képező árvízvédelmi rendszer megrongálódott szakaszain a védképesség helyreállításának megteremtése érdekében a) elrendeli a tönkrement, illetve megrongálódott árvízvédelmi töltések és műtárnyak árvízi biztonságának visszaállítása érdekében szükséges feladatok végrehajtásának azonnali megkezdését.

A Korm. határozatot követően a lehető legrövidebb időn belül el kell kezdeni a munkavégzést. Ajánlatkérő a még ebben az évben elvégezhető helyreállítási munkák mielőbbi megkezdése érdekében a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást választotta tekintettel a rendkívüli sürgősségre.

Tekintettel arra, hogy tavasszal ismételten kialakulhat árvízhelyzet, továbbá a téli időszak kiszámíthatatlan a munka végzése szempontjából, ezért a

legrövidebb időn belül csak így biztosítható a mihamarabbi munka megkezdése, álláspontja szerint fennáll a Kbt. 252. § (1) bekezdés c) pontjában szabályozott hirdetmény nélkül induló tárgyalásos eljárás alkalmazásának jogszabályi feltétele.

A beszerzés becsült értéke: 25.840.000,-Ft.

Ajánlatkérő ajánlattételre a Prorock Invest Kft-t, (3915 Tarcfal, külterület 0410/5) a Civis-fer Kft-t, (4026 Debrecen, Honvéd utca 58.) és a "Körös-Aqua" Kft-t (5561 Békésszentandrás, Szentesi u. 4.) hívta fel.

Ajánlatkérő tájékoztatásához csatolta az ajánlattételi felhívást.

Az ajánlattételi felhívás 3.) pontja szerint a tárgyalásos eljárás jogcíme a Kbt. 252. § (1) bekezdés c) pontja. A rendkívüli sürgősség alkalmazásának feltételeit a Döntőbizottság Elnökének küldött tájékoztatásban foglaltakkal megegyezően indokolta ajánlatkérő.

A felhívás 4.) pontja határozta meg a közbeszerzés tárgyát négy részben. A többváltozatú ajánlat lehetőségét kizárta, a részajánlattételi lehetőséget biztosította.

Az ajánlattételi felhívás 6.) pontja szerint a szerződés teljesítési határideje 2011. április 30., de az ajánlattevők ennél kedvezőbb vállalást is tehetnek.

A hirdetmény 9.) pontjában rögzítette ajánlatkérő az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételeit:

Ajánlatkérő előleget nem biztosít, résszámlát nem fogad be, egy végösszámra benyújtására van lehetőség. A teljesítésigazolás megrendelő általi aláírása után a vállalkozó részéről négy példányban kiállított és a megrendelő által leigazolt számlák összegét megrendelő 60 napon belül, átutalással teljesíti a Kbt. 305. § (3) bekezdésére, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. 36/A. §-ában foglaltakra tekintettel.

Az ajánlattételi felhívás 10.) pontja rendelkezett a kizáró okokról, a 11). pontja határozta meg a pénzügyi és gazdasági alkalmasság követelményeit, a 12.) pont írta elő az ajánlattevőkkel szemben támasztott műszaki, illetőleg szakmai alkalmasság követelményeit.

A felhívás 13.) pontjában az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztását jelölte meg ajánlatkérő bírálati szempontként, amelyhez az alábbi részszempontokat és súlysúlyszámokat adta meg.

Részszerpont	Súlyszám
1. Ajánlati ár (nettó forint)	50
2. Teljesítés ideje (naptári nap)	30
3. Jótállás időtartama (hónap)	20

A 20.) pont határozta meg a tárgyalás lefolytatásának menetét, az ajánlatkérő által előírt alapvető szabályait.

Az ajánlattételi határidő 2010. november 19. napja, az első tárgyalás időpontja 2010. november 22. Ajánlatkérő rögzítette, hogy a Kbt. 250. § (3) bekezdés g) pontja alapján eredményhirdetést nem tart, az eljárás eredményéről szóló összegezés megküldésének napja és a szerződéskötés tervezett időpontja 2010. november 22. napja.

Az ajánlattételi határidőre a Kőrös-Aqua Kft. benyújtotta ajánlatát, melyben a négy rész tekintetében összesen 25.800.000,-Ft ellenszolgáltatás mellett vállalta a beszerzés teljesítését, 158 nap alatt. Ajánlatkérő 2010. november 22-én az egyfordulós tárgyalást megtartotta, a tárgyalási jegyzőkönyvben a következők kerültek rögzítésre:

„ajánlatkérő kérte, hogy ajánlattevő nyújtson be ütemtervet és kéri, hogy a munkák kivitelezése a lehető legrövidebb időn belül és a legtöbb helyszínen egyszerre induljon meg.

Ajánlattevő elmondta, hogy ajánlatát úgy készítette, hogy a munkákat szinte mindenhol megkezdje azonnal és elfogadja az ajánlatkérő által megkívánt ütemezést. A véghatáridőre reményei szerint csak kisebb kapcsolódó munkák maradhatnak és a főbb munkák heteken belül el tudnak készülni időjárás függvényében. Az időjárási körülmények az ütemtervet módosíthatják.”

Az összegezés szerint az eljárás nyertese valamennyi rész tekintetében a Kőrös-Aqua Kft. lett.

Ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel a szerződéseket 2010. november 22-én megkötötte. A vállalkozási szerződések szerint a teljesítési határidő 2011. április 28., a munkaterület tervezett átadásának időpontja 2010. november 26. napja.

A szerződésekhez csatolt műszaki ütemterv szerint a felvonulás, anyagszállítás, ideiglenes munkalétesítmények elhelyezésének kezdő időpontja 2010. november 23., befejezése 2010. november 28. A kivitelezési munkálatok 2010. november 26-án kezdődnek, melynek keretében bontási munkákat, helyszíni földmunkákat tervezett a nyertes ajánlattevő. A rész-műszaki átadás tervezett időpontja az első részben 2010. december 20., a második és harmadik részben 2010. december 31., a negyedik részben 2010. december 22. napja. A befejező munkákat (füvesítés, stb.) 2011. április harmadik hetében kívánta elvégezni. Rögzítésre

került az is, hogy az időjárási körülmények és az árvízi készültség az ütemtervet módosíthatják.

A **Döntőbizottság Elnöke** 2010. november 17-én hiánypótlásra szólította fel ajánlatkérőt, amelyben kérte egyebek mellett a választott jogalap valamennyi törvényi feltétele fennállásának bemutatását és az ajánlattételi felhívás 9.) pontjában előírt ellenszolgáltatás teljesítése feltételeinek a hatályos Kbt. szerinti pontosítását.

Ajánlatkérő a hiánypótlás teljesítéseként előadta, hogy a munkák elvégzésére engedélyt és egyben utasítást adó Kormányhatározat 2010. október 5-én jelent meg. A kormányhatározat megjelenését követően ajánlatkérő azonnal megkezdte a konkrétan elvégzendő munkákra vonatkozó műszaki dokumentáció, felmérések, előírások összeállítását.

Az árvízvédekezést követő időszakban csak összeírás állt rendelkezésre, mely tartalmazta a károsodást szenvedett, illetve beavatkozást igénylő helyszíneket, illetve előzetes felmérések történtek a károk nagyságának meghatározáshoz.

A rendelet megjelenését követően elkészült a fenti előzetes felmérés alapján az elvégzendő munkák fontossági sorrendjének meghatározása és részletes felmérés kezdődött arra vonatkozóan, hogy az elvégzendő beavatkozásoknál, munkavégzéseknél pontosan mi a munka feladatleírása, tartalma és részletes mennyisége.

Ezt követően belső konzultációkat folytatott ajánlatkérő és elkészült a végleges közbeszerzési dokumentáció (ajánlattételi felhívás, műszaki dokumentáció, stb.). Így a lehető legrövidebb határidőn belül összeállította a műszaki dokumentációt, de annak pontossága, felmérése érdekében szükséges volt, hogy konkrét feladatleírást tudjon készíteni és az műszakilag is alkalmas legyen esetleges újabb árvizek esetén az emberéletek és a vagyoni értékek megóvására.

Az eljárás megindítására csak a fenti előkészítő munkák elkészültét követően kerülhetett sor.

Az ajánlattételi felhívásban megadott befejezési határidőre vonatkozóan az alábbiakat közölte:

- Értékelési szempont a teljesítés ideje, tehát az a kedvezőbb, ha a közbeszerzés tárgya szerinti munkák minél hamarabb megvalósulnak.
- A megadott végleges teljesítési határidő, az elmúlt évek tapasztalatai alapján a biztosra vehető, minden évi szokásos tavaszi nagy árhullámot megelőző dátum, de ajánlatkérői elvárás, hogy a feladatok, illetve azok nagy része mihamarabb, tehát heteken belül elvégzésre kerüljön, mert nemcsak a tavaszi árvizekkel kell számolni, hanem csapadékos időszakban (téli havazás, esőzés, illetve hóolvadást követően) akár órák vagy napok alatt történő vízszintemelkedésre is fel kell készülni.

- A tárgyalás célja, hogy ajánlatkérő ezen igényeinek további nyomatékot szerezzen, és úgy tudjon szerződést kötni, hogy figyelemmel az emberi élet és vagyoni értékek közvetlen veszélyére, a munkák főbb feladatai mihamarabb elkészüljenek, csak a kisebb munkarészek (pl. füvesítés, stb.) elhúzódása lehetséges.

A téli időszak időjárása kiszámíthatatlan. Az esetleges nyílt, meghívásos vagy hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lennének tarthatóak, mert az eljárási határidők Kbt.-ben meghatározott rendjére figyelemmel pontosan a kivitelezésre még alkalmas őszi végi, tél eleji időszakban történő munkavégzésre nem lenne lehetőség.

A **Döntőbizottság Elnöke** 2010. november 25-én DT. 1880/4/2010. szám alatt hivatalból kezdeményezte a Döntőbizottság jogorvoslati eljárását. A kezdeményező iratban rögzítette, hogy a rendelkezésére bocsátott iratok alapján megalapozottan feltételezhető a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése. Indítványozta, hogy az eljáró tanács vizsgálja meg a közbeszerzési eljárás jogalapját és az ajánlattételi felhívás jogszerűségét.

A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást 2010. november 26-án D.921/2/2010. szám alatt megindította.

Ajánlatkérő kérte a jogorvoslati eljárás megszüntetését, a hivatalbóli kezdeményezés elutasítását, mivel a legnagyobb gondossággal járt el és a hirdetmény nélküli tárgyalásos ajánlattételi felhívást jogszerűen alkalmazta, mindenben megfelelt a törvényi előírásoknak.

Észrevételében fenntartotta az eljárás megindításáról szóló tájékoztatásban előadott indokokat, azt a következőkkel egészítette ki.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 2010. július 19-én kelt levelében tájékoztatta az érintett Minisztériumokat, hogy a 2010. július 8-án hatályba lépett kormányhatározat értelmében - melyet a kormány 2010. június 30-i ülésen fogadott el - a közbeszerzések megindítása előtt egyeztetési eljárás lefolytatása szükséges.

A Kormányzati Közbeszerzési Monitoring Munkacsoport (továbbiakban: Munkacsoport) részére továbbítani kell minden eljárást megelőzően az adott beszerzésre vonatkozó Monitoring adatlapot.

Az e tárgyban keletkezett anyagokban az illetékes Államtitkár felhívta az érintettek figyelmét, hogy a Munkacsoport állásfoglalása vagy a kormány támogatása hiányában ajánlat, részvételi vagy ajánlattételi felhívás nem tehető közzé, illetőleg nem küldhető meg.

A Korm. határozat kihirdetésének időpontja 2010. október 5., melyet követően a lehető legrövidebb időn belül el kell kezdeni a munkavégzést.

Ajánlatkérő a még folyó évben elvégezhető helyreállítási munkák mielőbbi megkezdése érdekében azonnal megkezdte a szükséges intézkedések megtételét és a fenti követelményeknek megfelelően az eljárás előkészítését, a konkrétan elvégzendő munkákra vonatkozó, már meglévő műszaki dokumentáció, felmérések, előírások véglegesítését, pontosítását, aktualizálását. A közbeszerzés műszaki előkészítése és a monitoring adatlap összeállítása párhuzamosan zajlott, melyek előzetes egyeztetés lefolytatása céljából 2010. október 18-án megküldésre kerültek a Vidékfejlesztési Minisztérium részére. A Minisztérium 2010. október 27-én észrevételezte a Monitoring adatlapokat, melynek átvezetését követően a Minisztérium továbbította a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kormányzati Közbeszerzési Monitoring Munkacsoport vezetőjéhez jóváhagyásra, illetve engedélyezésre. 2010. november 3-án a Monitoring munkacsoport vezetője a rendkívüli sürgősségre tekintettel felmentést adott ajánlatkérő számára a 1132/2009. (VIII.7.) Korm. határozat 7. pontja alapján a Munkacsoporttal történő előzetes egyeztetés alól.

Ajánlatkérő a jóváhagyást követően azonnal intézkedett a közbeszerzési eljárás megindításáról.

A fentiekből látható, hogy a vonatkozó Kormányhatározatok, rendeletek értelmében ajánlatkérőnek hogyan kell eljárnia és milyen kötelezettségei vannak a közbeszerzési eljárás megindítása előtt.

A tervezett munkák befejezési határidejét 2011. április 30. napjában határozta meg az ajánlattételi felhívásban ajánlatkérő.

Ajánlatkérő ennél korábbi teljesítést várt el. A tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltak ezt teljes mértékben alátámasztják és visszaigazolják, mivel ajánlatkérő ott is ismertette, hogy azonnali munkakezdést kér. A tárgyalás lezárását követően egyértelművé vált, hogy csak kisebb - időjárás miatt nem végezhető vagy szüneteltetendő - kapcsolódó munkarészek (pl.: füvesítés) maradhatnak későbbre a teljesítés véghatáridejére. Hivatkozott arra is, hogy korai teljesítési határidő tűzése mellett folyamatos szerződésmódosításra kényszerültek volna a felek az időjárás kiszámíthatatlansága folytán.

A munkakezdésre a nyertes ajánlattevőnek egyeztetett ütemtervet kellett készítenie, melyet az ajánlatkérő jóváhagyott a munkák prioritásának függvényében.

Ajánlatkérő célja a mihamarabbi munkakezdés megindítása volt, - megfelelően a Kormány határozat rendelkezésének - és az, hogy a helyreállítások, illetve a helyreállítások főbb feladatrészei olyan mértékben valósuljanak meg, hogy későbbi árvizek esetén ne okozzon gondot a védművek jelenlegi állapota.

A Monitoring Munkacsoport jóváhagyását követően - a fentiekre tekintettel - már nem volt idő - a rendkívüli sürgősség miatt - a Kbt-ben előírt minimális

határidő betartása mellett, egyszerű eljárás lefolytatására. Az egyszerű eljárásban előírt minimális határidők betartása olyan mértékű csúszást eredményezett volna, hogy az teljesen ellehetetlenítette volna a munkák őszi végére - még kivitelezésre optimálisnak feltételezhető - megkezdését. Hangsúlyozta, hogy az őszi időjárás a télhez közeledve köztudottan csapadékosabb, az egyszerű közbeszerzési eljárás időtartama éppen a munkavégzésre alkalmas őszi időszakot vette volna igénybe.

Csak a választott jogalappal lefolytatott eljárási forma tette lehetővé a rendkívüli sürgősségre való tekintettel a mihamarabbi munkakezdést és látható, hogy nem róható fel az ajánlatkérőnek késedelem, tehát nem áll fent az ajánlatkérő mulasztása.

Előadta, hogy a védképesség visszaállítására irányuló munkálatokat az árvíz elvonulását követően haladéktalanul meg kellett volna kezdeni. Ezt kizárólag az anyagi fedezet hiánya akadályozta, melynek következtében hónapokon keresztül kényszerült kritikus helyzetet fenntartani ajánlatkérő.

A Vadász és Bán-patakokon a közbeszerzési eljárás megindításakor még nem volt árvíz, azt követően mindkét folyóvizzen árhullám vonult le. A Vadász patakon belterületen védekezni is kellett. A Vadász patak a Hernádba torkollik, ami nagyobb árvíz esetén visszaduzzadást okoz a Vadász patakon.

Felhívta a figyelmet arra is, hogy a munkálatok megkezdésétől függetlenül is fennáll olyan közvetlen veszélyhelyzet, amely emberi életet veszélyeztethet és jelentős vagyoni károk bekövetkezésével fenyeget. A várható tavaszi áradások során biztosan jelentős károk fognak bekövetkezni jelen beszerzés teljesítésének hiányában.

Ajánlatkérő nyilatkozott arról, hogy a vállalkozói szerződés megkötésre került az ajánlattételi felhívásban megadott időpontban, a jogorvoslati eljárás megindítását megelőzően. A kivitelezési munkálatok megkezdődtek, a munkaterület átadásra került, az időjárás függvényében tudják folyamatosan végezni a kivitelezést. Kiemelte, hogy a munkálatok az árvízi helyzettől függetlenül megkezdhetők voltak. A kivitelezés első szakaszában a munkaeszközök helyszínre szállítása, építési anyagok kitermelése és szállítása az időjárási körülmények által kevésbé zavart folyamat.

A **Döntőbizottság** az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a hivatalbóli kezdeményezés alapos, ajánlatkérő jogsértően választotta meg a közbeszerzési eljárás fajtáját, annak törvényi feltételei hiánytalanul nem állnak fenn a következők szerint.

Ajánlatkérő a Kbt. VI. fejezet szerinti közbeszerzésekre vonatkozó rendelkezések alapján folytatta le hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárását.

A Kbt. 3. § szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi.

A Kbt. kifejezetten nem írja elő, hogy az adott beszerzésre milyen közbeszerzési eljárást kell az ajánlatkérőnek lefolytatnia. A Kbt. 2. § (1) bekezdéséből következően az ajánlatkérő kötelezett választani a Kbt.-ben felsorolt közbeszerzési eljárás típusok közül, hogy adott beszerzés megvalósítására milyen eljárást alkalmaz.

Az Európai Unió irányelveiből következően alapvető célkitűzése a Kbt. szabályozásának az volt, hogy az ajánlatkérők a hirdetmény közzétételével induló közbeszerzési eljárásfajták alapján elégítsék ki beszerzési igényeiket. Szigorú feltételekhez kötötte a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárásfajták választását, mivel ennek során nem érvényesülnek maradéktalanul a Kbt. alapelvei.

Az idézett jogszabályi rendelkezések alapján a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást kivételes eljárás típusnak kell tekinteni, mivel az ajánlatkérő felhívás nélkül folytathat le közbeszerzési eljárást, így az csak akkor alkalmazható, ha az eljárás típusra vonatkozó jogszabályi feltételek maradéktalanul fennállnak. Az eljárás kivételes jellegéből az is következik, hogy a jogszabály rendelkezéseit szigorúan kell értelmezni, illetve az ajánlatkérőt terheli annak bizonyítása, hogy a beszerzés megvalósítására megfelelő eljárást választott.

A Kbt. 252. §-a taxatív módon felsorolja, hogy mely feltételek fennállása szükséges a hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos eljárás alkalmazásához. A választott eljárásfajta törvényi feltételei fennállásának bizonyítása az ajánlatkérőt terheli.

Ajánlatkérő a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás választásának jogalapjául a Kbt. 252. § (1) bekezdés c) pontját jelölte meg.

A Kbt. 252. § (1) bekezdés c) pontja szerint a 250. § (1) bekezdésétől eltérően az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat, ha az feltétlenül szükséges, mivel az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt az egyszerű eljárásra előírt határidők nem lennének betarthatóak; a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények azonban nem eredhetnek az ajánlatkérő mulasztásából.

Az ajánlatkérő által választott eljárásfajta a törvényben rögzített valamennyi feltétel együttes fennállása esetén alkalmazható. A Döntőbizottság külön is

hangsúlyozza, hogy amennyiben egy feltétel nem áll fenn, úgy a megjelölt joggal nem folytatható le jogszerű közbeszerzési eljárás. Követelmény a beszerzés feltétlenül szükségessége, az előre nem látható ok, a rendkívüli sürgősség fennállása, az egyszerű eljárásfajta határidejének be nem tarthatósága és az, hogy az ajánlatkérőt ne terhelje mulasztás. Mindezen követelményeknek a beszerzés tárgya vonatkozásában teljes egészében együttesen kell fennállniuk, a törvényi feltételek bármelyikének hiánya esetén nem alkalmazható jogszerűen a Kbt. 252. § (1) bekezdés c) pontja.

A Döntőbizottság a fentiek tükrében vizsgálta ajánlatkérő közbeszerzési eljárásának jogalapját.

A Döntőbizottság álláspontja szerint nem vitathatóan ajánlatkérő számára a beszerzés feltétlenül szükséges. Ajánlatkérő alapfeladata ellátásához elengedhetetlen a védképesség helyreállítása a tárgybani depóniákon. Beszerzési igénye kielégítésére azonban elsősorban a Kbt. 250. § (1) bekezdés szerinti, hirdetmény közzétételével induló közbeszerzési eljárást kellett volna választania. A kivételesen alkalmazható hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást csak további feltételek fennállása mellett alkalmazhatta volna.

A Döntőbizottság álláspontja szerint nem állapítható meg előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősséget indokoló körülmény, tekintettel arra, hogy a káresemény bekövetkezését (2010. május-június) követően több, mint négy hónappal kezdte meg ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást. A közbeszerzési eljárás megindításakor több hónapja fennálló helyzetet nem lehet rendkívül sürgősségre okot adó körülménynek tekinteni. Ezalatt az időtartam alatt akár több, valódi versenyt biztosító, hirdetmény közzétételével lebonyolított közbeszerzési eljárás is lefolytatható. Az, hogy ajánlatkérőnek érdekében áll a beszerzési igény mielőbbi kielégítése, nem alapozza meg előre nem látható rendkívüli sürgősség fennállását. Az anyagi fedezet hiánya, illetve időben rendelkezésre állása szintén nem lehet alapja a hirdetményes közbeszerzési eljárás mellőzésének. A jogalkotó ezen esetek előfordulására is figyelemmel volt a Kbt. 48. § (3) bekezdése, a Kbt. 82. §, illetve a Kbt. 99/A. § (1) bekezdése meghatározásával, a közbeszerzési eljárás során több alkalommal is lehetőséget ad ajánlatkérő számára, hogy az anyagi fedezetből eredő kockázatot ismertesse az ajánlattevőkkel, illetve ne folytassa tovább a közbeszerzési eljárást anyagi ellehetetlenülése esetén. Ezért nem fogadhatta el a Döntőbizottság ajánlatkérő hivatkozását arra, hogy a Korm.határozat alapján biztosított anyagi fedezet ismeretében kívánta rövid idő alatt megvalósítani a beszerzés célját.

A rendkívüli sürgősségre okot adó körülmény fennállásának ellentmond az ajánlattételi felhívásban megállapított teljesítési határidő, 2011. április 30. napja. A szerződés teljesítésének határidejét ajánlatkérő jogosult meghatározni, mely

nyilvánvalóan a teljesítés esedékességének figyelembevételével történik. Ajánlatkérő nem írt elő részteljesítési határidőt az eljárást megindító hirdetményben, dokumentációban és a tárgyalások során az alapvető és legfontosabb munkálatokra. A tárgyalás alkalmával rögzített ütemterv becsatolásának kötelezettsége nem garantálja a kivitelezés rövid időn belül történő megvalósítását és nem biztosít az ajánlatkérő által számon kérhető határidőket. Az ütemterv becsatolása önmagában nem támasztja alá azt, hogy ajánlatkérő számára valóban sürgős a kivitelezés mielőbbi megvalósulása figyelemmel a szerződéskötéstől a teljesítés időpontjáig rendelkezésre álló 5 hónapra.

A Döntőbizottság azt is megállapította, hogy ajánlatkérőt mulasztás terheli a közbeszerzési eljárás előkészítése, a műszaki tartalom pontos meghatározása tekintetében, mivel azt csak a Korm.határozat megjelenését, 2010. október 5-ét követően kezdte meg annak ellenére, hogy a munkálatok elvégzésének szükségességével 2010. május - júniusától kezdve tisztában volt. Ajánlatkérő maga is arra hivatkozott a jogorvoslati eljárás során, hogy a tavaszi árvizek levonulása óta állt fenn a beszerzési igénye. Tudomása volt arról is, hogy a közbeszerzési eljárás megindításához az elvégzendő munkálatok felmérése és pontos meghatározása szükséges. Nem hivatkozott olyan indokra, amely akadályozta volna az előkészület megkezdését, a beszerzési igénye felmérését. Ezeket a feladatokat csak a Korm. határozat megjelenését követően kezdte meg ajánlatkérő, abban az időszakban, amely általa hivatkozottan még éppen alkalmas lett volna a kivitelezési munkálatokra.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt az is, hogy ajánlatkérő 2010. október 5-ét követően elmulasztotta a közbeszerzési eljárás gondos előkészítését, az ajánlatkérő által a kormányzati szervekkel történő kötelező egyeztetés keretében benyújtandó monitoring adatlap ugyanis a Vidékfejlesztési Minisztérium észrevételei alapján átdolgozásra szorult.

A Döntőbizottság megállapította, hogy valóban a Kbt.-ben ismertetett egyszerű eljárás nem folytatható le az ajánlattételi felhívás megküldésétől a szerződéskötésig rendelkezésre álló 6 nap alatt. A Kbt. 251. § (2) bekezdés alapján az egyszerű eljárás során az ajánlattételi határidő legrövidebb időtartama 15 nap. A Kbt. 250. § (3) bekezdés h) pontja szerint alkalmazandó Kbt. 99. § (3) bekezdés értelmében a szerződéskötés legkorábbi időpontja az írásbeli összegezés átadását vagy megküldését követő tizedik nap. Az idézett jogszabályi rendelkezések szerint az egyszerű közbeszerzési eljárás legrövidebb időtartama 25 nap.

A jogalap körében megállapított indokokra tekintettel, az ajánlatkérő jogsértően jelölte meg az ajánlattételi felhívása 3.) pontjában a tárgyalásos eljárás jogcímeként a Kbt. 252.§ (1) bekezdés c) pontját.

A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a választott eljárásfajta alkalmazásának feltételei nem állnak fenn.

A Döntőbizottság a Kbt. 318. § (1) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva, a fenti indokok alapján a Kbt. 340. § (2) bekezdés c) pontja alapján állapította meg a hivatalbóli kezdeményezés alapján a jogalap jogsértő megválasztását.

A Döntőbizottság ezt követően vizsgálta az ajánlattételi felhívás jogszerűségét a hivatalbóli kezdeményezés alapján. Ajánlatkérő 2010. november 16-án az ajánlattételi felhívás ajánlattételre felhívottaknak történő megküldésével indította meg a közbeszerzési eljárást. A Döntőbizottságnak az ezen a napon hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kellett megvizsgálnia ajánlatkérő hirdetését.

A Kbt. 249. § (2) bekezdés szerint az ajánlattételi felhívásnak legalább a következőket kell tartalmaznia:

f) az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételeit, illetőleg a vonatkozó jogszabályokra hivatkozást.

A Kbt. 251. § (5) bekezdése szerint az egyszerű eljárásban a törvény 2-5/A. és 7-8., valamint 10. címének a 250. § (3) bekezdésében fel nem sorolt rendelkezései is megfelelően alkalmazhatók, a nyílt eljáráson kívüli eljárástípusokat is a 246-247. és 249-250. §-okban és az (1)-(4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell lefolytatni azzal, hogy a részvételi szakaszban annyi részvételi határidőt kell biztosítani, amely alatt megfelelően lehet részvételre jelentkezni.

A Kbt. 53. § (1) Az ajánlatkérő köteles az ajánlati felhívásban ellenszolgáltatása teljesítésének feltételeit megadni, illetőleg a vonatkozó - e törvényen és az adójogszabályokon kívüli - jogszabályokra hivatkozni. A tájékoztatásban meg kell adnia azt is, ha az ellenszolgáltatás halasztott vagy részletekben történő fizetésében kíván megállapodni.

A Kbt. 305. § értelmében:

(3) Az ajánlatkérőként szerződő fél, illetőleg - európai uniós támogatások esetén szállítói kifizetés során - a kifizetésre köteles szervezet e § alkalmazásában (a továbbiakban együtt: ajánlatkérőként szerződő fél) a következő szabályok szerint köteles az ellenszolgáltatást teljesíteni:

c) az ajánlattevőként szerződő felek mindegyike a teljesítés elismerését követően haladéktalanul azon összegre vonatkozóan jogosult számlát kiállítani

az ajánlatkérő felé, mely az általa a szerződés teljesítésébe bevont alvállalkozókat, illetve a vele munkaviszonyban vagy egyéb foglalkoztatási jogviszonyban nem álló szakembereket illeti meg;

d) a c) pont szerinti számla ellenértékét az ajánlatkérőként szerződő fél tizenöt napon belül átutalja az ajánlattevőknek.

(4) A (3) bekezdéstől akkor lehet eltérni, ha törvény eltérően rendelkezik. Továbbá a felek a (3) bekezdés g) pontja szerinti ellenszolgáltatás halasztott teljesítésében is megállapodhatnak. Az Art. 36/A. §-ának (3) bekezdését az ajánlattevőként szerződő féllel szemben csak a (3) bekezdés g) pontja szerinti ajánlattevői számlára lehet alkalmazni.

Tényként rögzíthető, hogy az ajánlattételi felhívás 9.) pontjában az ellenszolgáltatás 60 napon belüli teljesítését határozta meg ajánlatkérő a Kbt. 305. § (3) bekezdésére hivatkozva.

A Kbt. 2010. szeptember 15-től hatályos 305. § (3) bekezdés d) pontjának rendelkezése értelmében a számlát 15 napon belül köteles kiegyenlíteni ajánlatkérő. A fent idézett Kbt. 305. § (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a felek ettől eltérően halasztott fizetésben állapodjanak meg, azonban ennek tényét a Kbt. 251. § (5) bekezdése alapján alkalmazandó Kbt. 53. § (1) bekezdés értelmében közölni kell az ajánlattételi felhívásban.

A Döntőbizottság megállapította, hogy ajánlatkérő – általa sem vitatottan – az ellenszolgáltatás halasztott fizetéséről rendelkezett az ajánlattételi felhívásban, eltérve a Kbt. 305. § (3) bekezdés d) pontjában főszabályként meghatározott 15 napon belüli teljesítési időtől, emellett azonban nem tett eleget a Kbt. 53. § (1) bekezdésében előírt kógens rendelkezésnek és nem közölte a halasztott fizetés tényét az eljárást megindító hirdetményben.

A Döntőbizottság a Kbt. 318. § (1) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva, a fenti indokok alapján a Kbt. 340. § (2) bekezdés c) pontja alapján állapította meg a rendelkező részben meghatározott jogsértést.

Bírság kiszabására nem került sor tekintettel a Kbt. 340.§ (3) bekezdés e) pontjában foglaltakra, mely szerint bírság kiszabása jogorvoslati eljárásban nem lehetséges a Kbt. 306/A. § (2) bekezdés szerinti körülmények fennállása esetén, mert ezen esetben a Kbt. 340/A.§ (1) bekezdése alapján a Döntőbizottság pert köteles indítani a szerződés érvénytelenségének kimondása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt.

A Döntőbizottság a költségek viseléséről a Kbt. 340. § (2) bekezdés g) pontjára tekintettel a 341. § (4) bekezdése alapján rendelkezett.

A bírósági jogorvoslatot a Kbt. 346. § (1) bekezdése biztosítja.

B u d a p e s t, 2011. január 5.

Dr. Szathmári Réka sk.
közbeszerzési biztos

Gulyás Richárd sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Bátorligeti Márta sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hiteléül:

Nagy Edina
Nagy Edina

Kapja:

1. Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (3530 Miskolc, Vörösmarty u. 77.)
2. Prorock Invest Kft. (3915 Tarcfal, külterület 0410/5.)
3. Civis-fer Kft. (4026 Debrecen, Honvéd u. 58.)
4. Körös-Aqua Kft. (5561 Békésszentandrás, Szentesi u. 4.)
5. Közbeszerzések Tanácsa Elnöke (1024 Budapest, Margit krt. 85.)
6. Irattár